



TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan



Strategiijaplána skuvlagirjerájuide joatkkaskuvllain Romssa fylkkas 2009-2012

Strategiijaplána skuvlagirjerájuide joatkkaskuvllain Romssa fylkkas 2009 – 2012
dohkkehuvvon ovttajienalaččat njukčamánu 2009.

Romsa 2009

Strategiijaplána skuvlagirjerájuide joatkkaskuvllain Romssa fylkkas 2009-2012

Ulbmiliin *Strategiijaplána skuvlagirjerájuide joatkkaskuvllain Romssa fylkkas 2009-2012* lea ovddidit skuvlagirjerájuid buorre oahppoarenain oahppiide ja resurssaguovddážiin oahpaheaddjiide. Buot strategiijat ja doaimmat galget čujuhit dán ulbmila. Plána leat juohkán njeallje vuoruhansuorgái:

- Skuvlagirjerádjju: oktasaš ovddasvástádus
- Gealbolokten
- Olámuttos skuvlagirjerádjju
- Ovttasbargu

Strategiijaplána juohkása dáidda osiide:

Fylkkadiggediedáhus 1:2006. Det kunnskapsrike nord/Oahpporikkis davviguovlu Máhttolokten

Bibliotekreform 2014/Girjerádjoreforbma 2014

St. diedáhus nr 31(2007-2008) Kvalitet i skolen/Kvalitehta skuvllas

St. diedáhus nr. 35 (2007-2008) Mål og mening/Ulbmil ja oaivil

Vai ollašuhttit ulbmila *Máhttoloktemis* lea dalle deatalaš go leat bures organiseren skuvlagirjerájuid, mat speadjalastet buot fáilaldagaid ja bargovugiid ovttaskas skuvllain. Skuvlagirjerájuid organiseren ja daid fáilaldagaid fertet váldit vuolggasaji *Máhttolokten* oppalaš oasis, mii muitala muhtin muddui mo skuvlavázzin galga hábmet oahppiid.

Duogáš ja plánenbargu

Bargu *Strategiijaplána skuvlagirjerájuide joatkkaskuvllain Romssa fylkkas 2009-2012* álggii njukčamánu 2007. Dalle čadahuvvui guorahallan joatkkaskuvllain skuvlagirjerádjorgiidd gaskkas. Jearaldagat válde vuolginsaji sihke doaimmain ja ieš alddes teavstta sisdoalus dás *Handlingsplan for skolebibliotek i Troms 2002-2005* nammasas plána (doaibmaplána skuvlagirjerájuide Romssas). Buot skuvlagirjerádjorgit vástidedje guorahallamiid. Čalbmáičuohcci vástádu lei, ahte plána doaimmat leat hui unnán čadahuvvon. Ovdalgo plána doaibmagođii, lei sihke Romssa fylkkasuohkana oahppolávdegoddi ja kulturlávdegoddi dohkkehan dan. *Handlingsplan for skolebibliotek i Troms 2002-2005* nammasaš plána dárogillii gávdno dáppe www.tromsfylke.no/skolebibliotek.

Doaimmat mat evttohuvvojede jagi 2002 plánas, leat dakkárat maid ain háliidit čadahit. Dat bođii čielgasit ovdan joatkkaskuvlla skuvlagirjerádjorgiidd fágaforumas, mii lágiduvvui čuoŋománu 2007 Bardufosstun:s. Dán rájes lea dahkkon guorahallamat oahppiid, oahpaheaddjiid ja rektoriid gaskkas. Bohtosat guorahallamiin leat ságastallojuvvon bargjoavkkus mii šattai vuodđuduvvot strategiijaplána bargguin. Bargjoavku lei ná biddjon oktii skuvlagirjerádjorgiidd ovddasteaddjit, oahpaheaddjit, rektorat, oahpahusetáhtta ja fylkkagirjeráđu.

Dán plána doaimmat leat dahkkon bargjoavku guorahallama vuodul. Doaimmat leat biddjon ovdan skuvlagirjerádjorgiide fágaforumas čuoŋománu 2008, dat lea leamaš gulaskuddamis ja biddjon ovdan konferánssas “Strategiijaplána skuvlagirjerájuide Romssa fylkkas” skábmamánu 11. – 12.b. 2008:s ja biddjon maiddái ovdan rektorčoahkkimis ođđajagimánu 28. b. 2009:s.

Ulbmil:

- Ovddidit skuvlagirjeráju buorre oahppoarenain oahppiide ja resurssaguovddážiin oahpaheaddjiide

Doaibmabijut strategiijaplánas leat ráhkaduvvon vai dan ulbmila sáhttit juksat. Guorahallan čájeha ahte skuvlagirjerádju oahppoarenan lea válđoášši skuvlagirjerádju. Skuvlagirjerádju oahppoarenan mearkkaša dat leat heivehuvvon oahppiid oahppo mielde.

Skuvlagirjerádjobargiid organisatoralaš sajušteapmi ovttas pedagogalaš bargiin leat deatalaš dan oktavuodas, go profešuvnnat galget ovttasbargat láhčit dili ja ovddidit skuvlagirjeráju oahppoarenan oahppiide. Go bargu plánain álggii giddat 2007, ledje dušše čieža skuvlagirjerádjobargi organiserejuvvon pedagogalaš njunušolbmuid vuollai. Plána bargoproseassas leat buot skuvlagirjerádjobargit ožžon ođđa organisatoralaš sajusteami.

Vai olahit plána ulbmiliid fertejit doaimmat čuovvoluvvot. Fylkka oahpahushoavddas lea ovddasvástádus dán barggus, ja velá čadahit jahkásaš árvvoštallamiid.

Girjerájufágalaš gealbu ovttas pedagogalaš gealbui leat dárbbášlaš ovddidit skuvlagirjerájuid buorre oahppoareain. Skuvlagirjeráju máhttolokten pedagogalaš resurssan ja geavaheapmai ferte addit oahppu sihke bargiide ja oahpaheaddiide. Go evttohus skuvlagirjerádju pedagogalaš resurssan leat čatnon bargiide sáhtta dat ovddiduvvot buorre oahppoarenain oahppiide.

Skuvlagirjerádju oahppoarenan galgá leat organiserejuvvon fysalaččat ja digitálalaččat dán láhkai ahte oahppit álkkit gávdnet daid girjiid ja eará mediaid maid sii dárbbasit iežaset bargguide. Skuvlagirjerádju galgá álu leat oahppiid olámuttos ja galgá geasuhit oahppiid geavahit dan.

Skuvlagirjerájut leat deatalaš doaibma diehtjuohkingealbba olis ja maiddái sáhttit veahkehit loktet oahppiid ja oahpaheaddjiid digitála gealbba. Dat oahppovuogádat maid fylkkasuohkana skuvllat iešgudetge áiggis geavahit leat deatalaš diehtjuohkinareanain skuvlagirjerájuide ja deaivvadanbáikkiin oahppiide ja girjerádjobargái. Oahppovuodudat galgá leat deaivvadanbáiki buohkaide geat barget skuvlagirjerájuin, muhto sáhttá maiddái doaibmat deaivvandanbáikin gaskal oahpaheaddjiid ja skuvlagirjerádjobargiid.

Lohkanovddidan bargguin ja girjjálašvuodagaskustanprošeavttain leat leamaš positiiva beaktu ja barggu ferte joatkit.

Rávis olbmui geain leat vuoigatvuohta joatkaohppui leat áibbas eará girjerádjodárbbut go nuorra oahppiin joatkkaskuvllain. Ovttasbargu gaskal skuvlagirjerájuid, álbmotgirjerájuid ja fylkka oahpahusetáhta sáhttá addit dán jovkui heivehuvvon girjerádjofálaldaga.

Skuvlagirjerájut Romssa fylkkas álggahit dál oktasaš ohcamuša gos ráhkadit mánggaid álbmot-, skuvla- ja fágagirjerájuid elektrovnnalaš girjerádjokatalogain fylkkas.

Girjerádjoreforbma 2014 galget guorahallat galgetgo Romssa skuvlagirjerájut ráhkadit oktasaš kataloga mii addá buot fylkka oahppiide seamma fálaldaga. Daid oktasaš skuvlagirjerádjoresurssat šaddet buoremus lági mielde ávkkálaš olles fylkii.



Skuvlagirjerádju: oktasaš ovddasvástádus

Kvaliteahhta oahppiid oahpamis leat sorjavaš mánnggaid osiin, earret eará buorre skuvlagirjerádjo-fálaldagas mii leat heivehuvvon skuvlla pedagogalaš doibmii. Buorre skuvlagirjerádjo-fálaldat ferte ovddiduvvot ovttasbarggus gaskal mánnggaid oasálaččain skuvlaservodagas, oahppiid rájes gitta mearrádusaid dahkiide ja skuvlaoamašteaddjiide.

Skuvlagirjerádju leamaš dávjá geavahuvvon dušše skuvlagirjerádjobargi ovddasvástádussan, ja muhtimin identifiserejuvvon skuvlagirjerádjobargiin. Dán nanne guorahallama mii dahkkui ovdal strategiijaplána ráhkaduvvui. Ollu oahpaheaddjit čujuhit goit iežaset vástádusain ahte sii maiddái fertejit dovdat ovddasvástádusa ovddidit skuvlagirjerájuid. Muhtin rektorat sávvet ahte skuvlagirjerádjobargit galget ovddidit skuvlagirjerájuid ja skuvlagirjerájuid beroštumiid buorebut. Skuvlagirjerádjobargit dadjet goitge iežaset vástádusain ahte sis leat dávjá unnán vejolašvuodát ovdanbuktít skuvlagirjeráju. Oktasaččat čájehit vástádusat ahte iešguđetlágan ovddasteaddji joavkkut ja áššedovdit oaivvildit ahte skuvlagirjerájuid ovddideamit leat oktasaš ovttasvástádus. Dát guoddu lea oktiidoallelaš Máhttodepartemeantta cealkámušain Skuvlagirjerádjoprográmma birra gos boahtá ovdan ahte skuvlagirjerádju galgá sajáiduvvat buorebut skuvlii. Ovttaskas skuvllas lea rektora ovddasvástádus sajáiduhttit skuvlagirjeráju skuvlla pedagogalaš doibmii, muhto dat lea oahpahusetáhtta oahpahushoavddas geas lea bajimuš ovddasvástádus.

Doaibma 1

Ásahit ovddidanjoavkku skuvlagirjerádjui

Ulbmil ovddidit skuvlagirjeráju šaddat buorre oahppoarenain buot oahppiide ja resursaguovddážiin oahpaheaddjiide, eaktuda nu ahte skuvlagirjerádjui šaddá oktasáš ovddasvástádussan skuvllas. Oahppit, oahpaheaddjit, rektorat ja skuvlagirjerádjobargit fertjit bargat ovtta ovddidit skuvlagirjeráju. Ferte vuoddodit ovddidanjoavkku skuvlagirjerádjusis juohke skuvllas, gos leat namuhuvvon joavkkuid ovtasteaddjit. Dákkár joavku galgá čájehit ahte skuvlagirjeráju ovdáneapmi skuvllain leat oktasáš ovddasvástádus.

Rektoris lea ovddasvástádus doibmii

Doaibma 2

Ráhkadit jahkeplánaid skuvlagirjerádjui

Dego oassi barggus láhčit dili skuvlagirjerádjui nugo oahppoarenan oahppiide ja resurssaguovddážiin oahpaheaddjiide leat dárbbaslaš ráhkadit jahkeplánaid skuvlagirjerádjui. Jahkeplána ferte čadnot skuvlla doaibmaplánii, skuvlla fáldahkii ja luohkkáeahkkái, ja čájehit doaimmaid gos skuvlagirjerádjusis leat deatalaš rolla. Dat sáhttet leat fáddá- ja prošeaktabarggut, sierra fáttát, geavaheaddjioahpahusas oahppiide, geavaheaddjioahpahusas oahpaheaddjiide, luoikkahit nuvttá oahppogirjjiid, lohkanmovttideapmi ja eksámena-áigodagat.

Skuvlagirjerádjobargis lea ovddasvástádus doibmii

Doaibma 3

Ásahit fágaforuma deaivvadanarenan

Fágaforumas lea oktasaš deaivvandanarena buot skuvlagirjerádjobargiide joatkkaskuvllas. Dat forum gos leat vásáhuslonuheapmi, diehtajuohkin ja plánen. Forumas lea guovddáš doaibma plána ollašuhttit. Fágaforum ferte organiseret nu ahte dat šaddá buorre fágalaš deaivvadanbáiki.

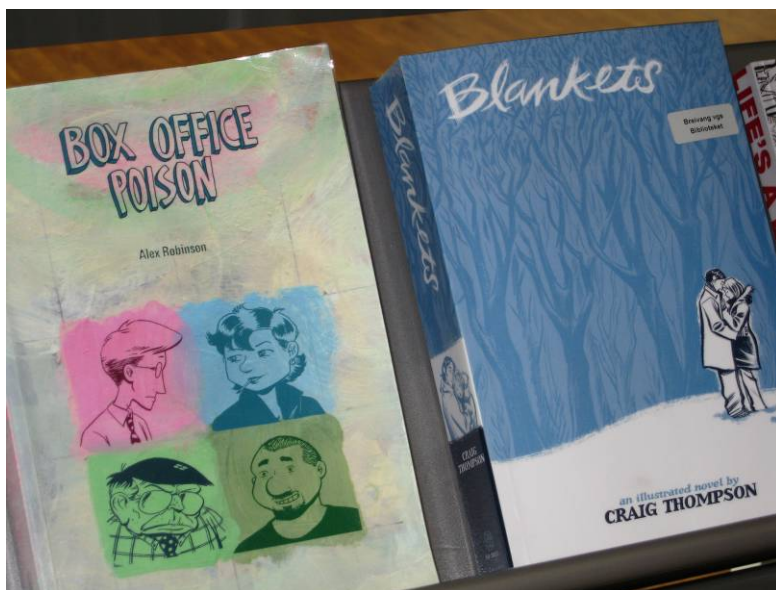
Oahpahusetáhtas lea ovddasvástádus doibmii

Doaibma 4

Árvvoštallat vuodđudit koordináhtordoaimma skuvlagirjerájuide

Okta koordináhtor galgá bargat ángirit skuvlagirjerádjogažaldagain ja skuvlagirjerádjobargi lea oktavuodaolmmoš oahpahusetáhttii ja fylkkagirjerádjui. Koordináhttoris galgá maiddáai leat oktavuoha systemaskáhppojeaddjai ja digitála resurssaid skáhppojeaddjiide. Koordináhtor galgá lágidit čoahkkimiid ja kurssaid skuvlagirjerádjobargiide ja ovtta bargat oahpahusetáhtain ja fylkkagirjerájuin, ja earret eará čuovvut strategiiaplána skuvlagirjerájuide Romssa fylkkas ja skuvlagirjerádjoprográmma maid Máhttodepartemeanta lea ráhkadan.

Oahpahusetáhtas lea ovddasvástádus doibmii



Máhttolokten

Máhtto lea mávssolaš kvalitehtii. Máhttolokten lea lassi oahppu ja joatkkaoahppu, mas lassi oahppu lea eahpeformálalaš máhttolokten ja sisttisdoallá lassi oahppokurssaid, čoahkkimiid ja fierpmádatbargguid go fas joatkkaoahppu lea formálalaš máhttolokten ja addá oahppočuoggáid. Vai juksá ulbmiliid skuvlagirjeráju geavahusas lea dárbbášlaš ahte buot dásiin skuvllain leat gealbu skuvlagirjerájusa birra, mearrádusaid dahkkiid rájes oahppiid rádjái.

Doaibma 5

Čadahit geavaheaddjioahpahusa oahppiide

Oahppit galget oažžut oahpahusa skuvlagirjeráju geavahussii, ja oahpahus ferte čadnot oahppodillái nu ahte oahppit ožžot buoremus lági mielde ávkki das. Geavahusoahpahusa lea eanet go diehtujuohkin skuvlagirjeráju birra, ja ferte gullat skuvlla oahpahusplánii. Oahpahus diehtujuohkingealbbus, gáldokritihka ja digitála mediaid geavahusas leat suorggit maid ferte deattuhit.

Rektoris lea ovddasvástádus doibmii

Doaibma 6

Čadahit oahpahusa oahpaheaddjiide geavahit skuvlagirjeráju oahppoarenan oahppiide

Oahpaheaddjiid guottut – ja gealbu skuvlagirjeráju geavahussii oahpahusbarggus leat deatalaččat oahppiide skuvlagirjeráju geavahusas. Danin oahpaheaddjit fertejit ovttasbargat skuvlagirjerádjobargiiguin lágide ja ovddide skuvlagirjeráju oahppoarenan. Oahpaheaddjit galget máhttit bagadit oahppiid skuvlagirjeráju geavahusas, ja erenoamáš deattuhit diehtujuohkinmáhttu ja gáldokritihkka. Ferte árvvoštallat ráhkadit oktasaš plána joatkka-skuvllaide fylkkas.

Oahpahusetáhtas lea ovddasvástádus doibmii

Doaibma 7

Oktasaš máhttoloktendoaimmat skuvlagirjerádjosuorggis skuvlagirjerádjobargiide ja oahpaheaddjiide

Vai skuvlagirjerádju nákke ovddiduvvot buorre oahppoareanan Romssa joatkkaskuvllain, fertejit skuvlagirjerádjobargit, oahpaheaddjit ja skuvlajodiheaddjit buohkain leat oktasaš áddejupmi mii skuvlagirjerádju lea ja makkár vejolašvuodát dan geavahusas leat. Vai nákke ollašuhttit dán, fertet čadáhít oktasaš máhttoloktendoaimmaid mat čalmmustahttit skuvlagirjeráju. Máhttoloktendoaimmat sáhttet leat oktasaš plánenčoahkkimat gitta stuorát kursačoagganeapmai.

Oahpahusetáhtas lea ovddasvástádus doibmii

Doaibma 8

Pedagogalaš máhttolokten skuvlagirjerájubargiin

Skuvlagirjerádju oahppoarenan lea okta pedagogalaš fáladat. Danin lea lunddolaš ahte skuvlagirjerádjubargiin leat gealbu láhčít dili oahppiide skuvlagirjeráju geavahussii oahpporesurssan ja heivehit skuvlagirjeráju oahppoarenan. Danin ferte láhčít dili nu ahte skuvlagirjerádjobargit ožžot pedagogalaš máhttoloktema girjeráju geavahussii oahppoarenan ja pedagogalaš resurssan.

Oahpahusetáhtas lea ovddasvástádus doibmii

Olámuttos skuvlagirjerádju



Skuvlagirjerájut leat oahppoarenat ja danne dat galget leat oahppiide olámuttos olles skuvlabeaivvi, veardit Oahpahuslága. Skuvllain ferte leat plána mo sáhttit fuolahit jus skuvlagirjerájut leat bargiid haga. Skuvlagirjerádju lea maiddái kultuvrralaš doaimmaid deaivvadanbáiki, earret eará Kultuvrralaš skuvlaseahka. Skuvlagirjerádju lea maiddái sosiálalaš deaivvadanbáiki oahppiide.

Doaibma 9

Čađahit iešluoikkaheami

Iešluokkaheapmi dagaha skuvlagirjeráju čoagganemiid ja oahppogirjjiid oahppiide ja oahpaheaddjiide olámuttos, dasgo girjjiid ja eará mediaid luoikkaheapmi ii leat sorjavaš skuvlagirjerádjorgis. Ollu oahppit leat dasa lassiin hárláhan iešluokkaheapmái vuodđoskuvllas ja álbmotgirjerádjusis.

Rektoris leat ovddasvástádus doibmii

Doaibma 10:

Váldit geavahussii oahppovuodudaga Frontera veahkkeneavvun skuvlagirjerádjusis

Vai ávkástallat girjeráju oahppoarenan fertet maidái girjerádjui aktiivalaččat geavahit Frontera, mii lea guovddáš pedagogalaš veahkkeneavvu joatkkaskuvllain Romssa fylkkas. Skuvlagirjerádjorgiin ferte leat gealbu prográmma geavahit seamma láhkai go oahpaheaddjiin maid leat. Ferte ásaht bargjoavkkui mii sáhtá geahččat makkár vejolašvuodát Frontera geavahusas lea veahkkeneavvun girjeráju oahpahusas ja márkastimis. Seamma lágan geavahus ferte buot skuvllain leat ovdamunni oahppiide, oahpaheaddjiide ja skuvlagirjerádjorgiide.

Ovddidanjoavkkus lea ovddasvástádus doibmii

Doaibma 11

Plánačoavddus ja skoadas ferte heivehit girjerádju oahppoarenan

Plánačoavddus ja skoadas ferte leat hábmejuvvon dan vuodul ahte skuvlagirjerádu lea dego oahppoarena. Doppe ferte leat earret eará iešguđetlágan hábmejuvvon bargosajit: Jaskat muhtimiidda, buorit bargosajit joavkkuide ja bargosajit loktes diliide. Čoakkáldagaid fertet organiseret ja bidjat ovdan dan láhkai ahte dat leat olámuttos oahppiid bargodili mielde.

Ovddidanjoavkkus lea ovddasvástádus doibmii

Doaibma 12

Ovddidit skuvlagirjerádu čoakkáldagaid skuvlla fálddagaid vuodul

Čoakkáldagat galget sisttisoallat buot girjiin, áigečállagiin, áviissain, filmmain, musihkain ja digitálalaš mediain jna., ja dát fertejit ovddiduvvot skuvlla fálddaga ja *Máhttoloktema* mielde. Erenomážit galgá váldit sámegeala ja kulturmáhttu ja máŋggaidgielat fálddagaid. Oahpaheaddjiid galget mielde bargguin ovttas girjerádjobargiiguin ovddidit čoahkkáldagaid.

Skuvlagirjerádjubargis lea ovddasvástádus doibmii



Ovttasbargu

Skuvlagirjeráju ovdaneapmi lea sorjavaš buorre ovttasbarggu skuvlla siskkáldasas, muhto maiddá eará oassebeliin. Fágalaš ja ámmátlaš ovttasbargu gaskal skuvlagirjerádjobargiid galget fuolahuvvot. Skuvlagirjerájuid bargit galget ovttaskasat ja joavkun ovttasbargat ovttain koordináhttoriin skuvlagirjerájuin, fylkkagirjerájuin ja oahpahusetáhtas.

Lea lunddolaš ásaht ovttasbarggu gaskal skuvlagirjerájuid ja álbmotgirjerájuid ja skuvllaid gaskkas. Rektorat ja oahpahusetáhta fertejit maiddá ovttasbargat. *Álbmotgirjerádju láhka* nanne ahte fylkkagirjerájus galgá leat šiehtadussii čadnon ovttasbargat fylkkasuohkana skuvlanjunnuzziin ja fylkkagirjerájuin fágalaš gealbbu biddju geavahussii dárbbu mielde skuvlaeiseváldiide.

Doaibma 13

Láhčit dili ovddidit girjjálašgaskkusteamii ja lohkanmovttidahttin

Dilli ferte heivehuvvot girjjálašvuodagaskkusteamii ja lohkanmovttidahttinprošeavttaide. Romssa fylkka nuorat lohket - lea vuoddu *Handlingsplan for skolebibliotek i Troms 2002-2005* nammasaš prošeavttas. Dat nannejuvvui vel eanet doaibmaplánain *Atte saji lohkamii*. Doaibma lea bures sajáiduvvan mángga skuvllas, muhto berrešii viidáseappot ovddiduvvot ovttasbargguin dárogielat oahpaheaddjiin earret eará heivehit dárogiel guovttedimmofágan.

Fylkkagirjerádjusis lea ovddasvástádus doibmii

Doaibma 14

Fuolahit buoret skuvlagirjerádjofálaldaga rávis olbmuide geat váldet joatkkaoahppu

Álbmotgirjerádjui lea muhtin oktavuodain eanet heivehuvvon oahppogirjerádjui rávis olbmuide geat váldet joatkkaoahppu. Ovttasbargu gaskal joatkkaskuvlla skuvlagirjeráju ja álbmotgirjeráju leat hui dárbbášlaš sihkkarastit buoret skuvlagirjerádjofálaldaga rávis olbmuide geat váldet joatkkaoahppu, veardit “*Strategiplan for voksenopplæring 2007-2012*”.

Skuvlagirjerájuin ja oahpahusetáhtas leat ovddasvástádusat doibmii

Doaibma 15

Álggahit guorahallat oktasaš elektrovnnalaš oktasaš girjerádjokataloga joatkkaskuvllaide

Katalogat joatkkaskuvllain dahkat olámuttos regionálalaš ovttasohcamuša bokte Romssa fylkkas. Dattege guorahallat oktasaš elektrovnnalaš girjerádjokataloga joatkkaskuvllaide. Diekkár guorahallan addá dárbbášlaš vuolggasaji makkár doaimmat fertejit leat ovdalgo dat biddjojít geavahussii. Ferte maidái ráhkadit oktasaš njuolggadusvuodu geavahussii skuvlagirjerájuid čoakkáldagain. Guorahallan galgá leat gárvvís juovlamánu 1. b. 2009.

Oahpahusetáhtas lea ovddasvástádus doibmii

Plána lea ovttasbargu gaskal
Romssa fylkkasuohkana oahpahusetáhta
ja Romssa fylkkagirjeráju

Govat: Aud Tåga



TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan